

Forslag til aktiviteter i forforståelsesfasen

Indledning

Forløbet kan introduceres med indhold og eventuelt læringsmål.

Læringsmål:

Jeg kan reflektere over, hvilke typer instruerende tekster jeg kender.

Jeg kan gøre mig tanker om og formulere mig om, hvorfor instruerende tekster er praktiske.

Forløbet kan eventuelt præsenteres som en udfordring: Indskoling har brug for et legkartotek fyldt med legeinstruktionskort, fordi de har svært ved at finde på lege i frikvartererne. Vil klassen tage udfordringen op?

Bearbejdning

Der kan startes med en fælles snak på klassen om undergenrerne inden for instruerende tekster, eksempelvis en brugsanvisning, en opskrift, et regelsæt.

Herefter kan eleverne deles i grupper, der kan skrive deres bud på instruerende tekster på post-it sedler og præsentere dem. Alle sedler kan placeres på en såkaldt vidensvæg i klassen under overskriften: Instruerende tekster.

Klassen kan så danne sig et overblik over sedlerne og vurdere, om alle er instruerende tekster. Eleverne kan reflektere over instruerende tekstens funktion, produktion og berettigelse.

Opsamlende dialog på klassen kan indeholde spørgsmål som:

- Hvorfor er instruerende tekster brugbare?
- Hvem laver instruerende tekster?
- Hvornår er det smart at have instruerende tekster?

Evaluering

Fasen kan evalueres ved at tale om, hvorvidt læringsmålene blev opfyldt, og der kan skrives et par noter fra klassedialogen på tavlen. Eleverne kan også kort fortælle, hvad de har lært af nyt i dag. En liste med hjælpespørgsmål til evaluering kan laves og hænges op i klassen, så den kan bruges igennem forløbet. Eleverne kan også skrive noter i deres kladdehæfte ud fra klassesamtalen.

Lektie: Alle skal finde mindst en instruerende tekst derhjemme og medbringe til næste time.

Materialer

Inspirationskort til brainstorm: Små ordkort med forskellige arenaer, hvor instruerende tekster

Forløb: Instruerende tekster i børnehøjde emu.dk

anvendes. Det kan være: Hjemmet, supermarkedet, skolen, en arbejdsplads, en fabrik, et hospital.

Der lægges op til at arbejde med post-it sedler på vidensvæggen flere gange igennem forløbet.

Forslag til liste med hjælpespørgsmål til evaluering:

- Jeg har undret mig over ...
- Jeg fik ny viden da ...
- Jeg havde aldrig tænkt over...
- Jeg ved nu ...

Forslag til aktiviteter i undersøgelsesfasen – 1

Indledning

Fasens indhold kan præsenteres, og der kan spørges ind til, hvad eleverne lærte i første fase.

Læringsmål:

Jeg kan redegøre for strukturen i en instruerende tekst.

Bearbejdning

Eleverne kan i grupper undersøge og finde fællestræk i deres medbragte tekster og diskutere og reflektere ud fra en liste med undrespørgsmål. De kan notere fællestræk fra deres tekster på post-it sedler.

Eleverne kan så gruppere deres post-it sedler på vidensvæggen under overskriften: Fællestræk i instruerende tekster. Herefter kan der følge en classesamtale, hvor vigtige pointer om strukturen i instruerende noteres på en fælles liste. Eleverne kan også skrive listen med de teksttypiske træk ned.

Vigtige pointer om strukturen i instruerende kan noteres på en fælles liste, der kunne se sådan ud:

- Instruerende tekster forklarer, hvordan man gør noget, og hvad man skal bruge.
- Instruerende teksterne forklarer rækkefølgen, ting skal gøres i.
- Særligt sprog.
- Overskriften fortæller om indholdet.
- Illustrationer hjælper en til at forstå, hvad man skal gøre.
- Teksterne er tit sat op i punkter eller med numre.
- Ens rækkefølge: overskrift, materialer, fremgangsmåde, illustrationer.

Evaluering

Se forforståelsesfasen.

Forløb: Instruerende tekster i børnehøjde emu.dk

Materialer

Forslag til liste med undrespørgsmål:

- Hvordan ligner teksterne hinanden?
- Er teksterne anderledes end dem, vi plejer at læse i dansk?
- Hvordan er teksterne sat op?
- Er der brugt flere forskellige modaliteter?
- Billeder? Faktabokse? Tegninger?

Forslag til aktiviteter i undersøgelsesfasen - 2

Indledning

Fasens indhold kan præsenteres, og der kan spørges ind til, hvad eleverne har lært.

Læringsmål:

Jeg kan undersøge og forklare sproglige træk i instruerende tekster.

Bearbejdning

Eleverne kan stadig i grupper undersøge sproget i deres medbragte tekster ved at fordele teksterne i mellem sig og gå på ord-jagt efter verber i teksterne. De kan få kopier af deres tekster, så de kan strege verberne ud direkte i teksterne. Herefter kan de opfordres til at sammenligne verberne: Kan de finde fællestræk? Hvilken bøjningsform står ordene eksempelvis i? Alle verber kan skrives på post-it sedler.

I en opsamling på klassen kan elevernes post-it sedler grupperes på vidensvæggen under overskriften: Handleverber i bydeform. Ud fra verberne kan klassen lave en fælles liste med hyppige anvendte handleverber. Eleverne kan skrive listen med handleverber i deres kladdehæfter.

Evaluering

Se forforståelsesfasen.

Forslag til aktiviteter i undersøgelsesfasen - 3

Indledning

Fasens indhold kan præsenteres, og der kan spørges ind til, hvad eleverne har lært.

Læringsmål:

Jeg kan undersøge og forklare sproglige træk i instruerende tekster.

Forløb: Instruerende tekster i børnehøjde emu.dk

Bearbejdning

Der kan nu stilles to udfordrings spørgsmål, eksempelvis:

- a. Hvilke ord hjælper læseren med at vide, hvad man skal gøre hvornår?
- b. Hvilke ord bruges til at fortælle, hvem der gør hvad? (Hvem er subjektet i teksterne?)

Eleverne kan fortsat arbejde i deres grupper og fordele teksterne i mellem sig og parvis gå på ordjagt i teksterne:

- a. Nogle kan lede efter ord, der forklarer rækkefølgen på, hvornår man gør hvad.
- b. Andre kan lede efter ord, der forklarer, hvem der gør hvad.

Eleverne kan skrive deres ord på post-it sedler, og i gruppen kan de reflektere over sproglige fællestræk. Så kan de placere deres post-it sedler på vidensvæggen under overskriften: Tidsangivelser og Stedord. Sammen kan klassen diskutere, hvorfor instruerende tekster har disse sproglige fællestræk.

En konklusion kunne være, at klassen nu ved, at instruerende teksters sproglige træk er:

- Handleverber i bydeform, eksempelvis *hak, flyt, bland,*
- Pronominer – stedord, ofte *man* eller *du*.
- Tidsangivelser, eksempelvis *først, dernæst, bagefter.*

Eleverne kan skrive listen med instruerende teksters sproglige træk i deres kladdehæfter.

Evaluering

Se forforståelsesfasen.

Forslag til aktiviteter i konsolideringsfasen - 1

Indledning

Fasens indhold kan forklares, og der kan tales om, hvad eleverne indtil nu har arbejdet med.

Læringsmål:

Jeg kan på baggrund af min viden om instruerende tekster få idéer til og beskrive gode lege.

Bearbejdning

Energizeren *Grib historien* kan sættes i gang.

Grib historien – instruktion:

1. Find sammen med en med samme hårfarve.
2. Hver deltager får fem billedkort (fx Dialogkort).

Forløb: Instruerende tekster i børnehøjde emu.dk

3. Digt et eventyr, I har været på sammen ud fra billederne.
4. Den ene begynder: *Kan du huske dengang ...*
5. Makkeren griber historien og fortsætter historien ud fra sit billede.
6. Den med længste pegefinger begynder.

Energizerens formål er at træne kreativitet, samt at træne eleverne i at sige ja til andres ideer. Der kan efter energizeren udleveres idegenereringskort. Grupperne kan så finde så mange lege som muligt. Det kan være lege, som de selv har fundet på, eller kendte lege de har videreudviklet på. De må også finde på helt nye lege. Alle lege kan skrives på post-it sedler.

Herefter kan eleverne udvælge de bedste lege. Først skal gruppen dog opstille deres bud på, hvad en god leg er. Ark med hjælpespørgsmål kan udleveres.

Klassen kan diskutere i fællesskab og opstille en liste med krav til en god leg, eksempelvis:

- En leg er god, hvis der kan være mange med.
- En leg er god, hvis både drenge og piger kan lide den.
- En leg er god, hvis den har få regler.
- En leg er god, hvis mange er aktive.
- En leg er god, hvis man ikke kan være død i lang tid.

Grupperne kan nedskrive kravene til en god leg, inden hver især ud fra legene på deres sedler udvælger to lege, som de udarbejder plus/minus-lister på. Listerne laves ved at tage de idéer, man er glædest for og laver en plus-minusliste: Hvilke krav opfylder idéen, hvilke krav opfylder den ikke?

Derefter udvælges de lege, som har scoret bedst på plus/minus-listerne og skrives på post-it sedler. Sedlerne sættes på vidensvæggen, og hver gruppe kan vælge to lege, de vil skrive instruktioner til.

Evaluerings

Se forforståelsesfasen.

Materialer

Idegenereringskort til brainstorm: Små ordkort, hvor der står forskellige arenaer, hvor lege kan udspilles. Fx skolegården, boldbanen, klassen, kælderen, gangen, legepladsen.

Ark med hjælpespørgsmål til en god leg:

- Hvornår er en leg god?
- Hvad skal der til, for at en leg er god?
- Hvilke krav er der til en god leg?
- Hvordan er en leg, som er god i et frikvarter?

Forslag til aktiviteter i konsolideringsfasen - 2

Indledning

Fasens indhold kan præsenteres, og der kan spørges ind til, hvad eleverne har lært.

Læringsmål:

Jeg kan udarbejde en instruktion.

Bearbejdning

Nu kan eleverne gå i gang med at udarbejde deres egne instruerende tekster. De kan eventuelt skabe overblik deres tekst ved at lave den til en tegneserie. For hvert punkt kan der tegnes en lille tegning.

Eleverne kan arbejde parvis med først at skabe en tegneserie over legens punkter/regler, vise tegneserierne for hinanden og give feedback i deres grupper. Der kan også reflekteres over forskelle på instruktioner til børnehaveklassen og 1. eller 2. klasse. Herefter kan eleverne produceres deres tekster, der skal målrettes et særligt klassetrin i indskoling.

Ønsker man at arbejde med feedback kan en elevtekst scannes ind. Det kan så modelleres, hvordan man systematisk giver feedback ud fra kravene til instruerende tekster. Det kan endvidere præciseres, at layout er vigtigt for, at en instruktion er let at bruge. Eleverne kan så internt i grupperne give feedback på teksterne, rette teksterne igennem og arbejde med layout.

Evaluering

Se forforståelsesfasen.

Forslag til aktiviteter i konsolideringsfasen - 3

Indledning

Fasens indhold kan forklares, og der kan tales om, hvad eleverne indtil nu har arbejdet med.

Læringsmål:

Jeg kan fortælle om mit produkt – min tekst.

Bearbejdning

Energizeren *Storkespringvandsdykning vs. taskefyldning* kan sættes i gang. Energizerens formål er at træne kreativ argumentation samt fokusering.

Forløb: Instruerende tekster i børnehøjde emu.dk

Storkespringvandsdykning vs. taskefyldning - Instruktion:

1. Find sammen med en, som har samme længde hår.
2. Den ene skal argumentere for, at storkespringvandsdykning er den bedste hobby, den anden skal argumentere for taskefyldning som den bedste fritidsinteresse. Man skal altså prøve at overbevise modparten.

Eleverne kan nu lave en salgstale, så de kan "sælge varen" - altså præsentere deres lege, så målgruppen bliver interesseret. De skal altså lære at pitche, og et hjælpeark: *Sådan laver jeg en pitch* kan udleveres. Eleverne kan parvis forberede deres taler. Rammerne kan være, at de skal sige noget i ca. et minut hver.

Eleverne kan først afprøve deres salgstaler på det andet makkerpar i gruppen. De kan give hinanden feedback og rette talerne til, inden de præsenteres for hele klassen. Klassen kan give hinanden feedback i forhold til, om grupperne har fulgt kravene på hjælpearket.

Eleverne kan nu øve deres salgstale, så de er klar til at præsentere dem for målgruppen.

Evaluering

Se forforståelsesfasen.

Lektie: Alle kan eventuelt præsentere deres salgstaler hjemme for deres forældre.

Materialer

Forslag til hjælpeark: Sådan laver jeg en pitch:

1. Fortæl, at I ved, hvad målgruppens udfordring/problem er.
2. Fortæl, at jeres "produkt" er løsningen?
3. Fortæl, at netop de er målgruppen for jeres "produkt"?
4. Fortæl om det særlige ved jeres "produkt".
5. Fortæl, hvorfor "produktet" er godt set med jeres øjne?

Forslag til aktiviteter i evalueringsfasen

Indledning

Fasens indhold kan forklares, og der kan tales om, hvad eleverne indtil nu har arbejdet med.

Bearbejdning

Klassen kan nu besøge modtagerne af deres tekster og fortælle om deres arbejde.

Herefter kan alle legeinstruktioner præsenteres for modtagerne. De mindre elever kan være sat sammen i legegrupper, og instruktionerne kan så fordeles mellem grupperne. Legene kan nu afprøves, mens de

Forløb: Instruerende tekster i børnehøjde emu.dk

”store” elever hjælper og observerer, om legene går rigtig til.

Herefter kan eleverne organiseres, så legegrupperne sidder sammen med dem, som har produceret de legeinstruktioner, de netop har afprøvet. Legeinstruktions-skribenterne har nu mulighed for at interviewe brugerne, for at høre om legene kunne bruges, og om instruktionerne var til at forstå. I den forbindelse kan udleveres et hjælpeark med interview-spørgsmål.

Evaluering

Det kan diskuteres, om eleverne har opnået forløbets overordnede mål om at kunne *udarbejde en instruerende tekst på baggrund af viden om genretræk?*

Der kan også tales om forløbets arbejdsformer, og eleverne kan udfylde et evalueringsark.

Materialer

Tjek, at alle materialer til legene er til rådighed, når der skal leges med de yngre elever.

Forslag til hjælpeark: Interview-spørgsmål:

- Var det tydeligt, hvad legen gik ud på?
- Var teksten let at læse og forstå?
- Kunne I forstå tegningerne?
- Har I lyst til at lege legen igen?